

ผู้หญิงกับความอ้วน: การนำเสนอภาพตัวละครหญิงอ้วนใน *How To Cook A Tart*

Woman And Fatness: Representations Of Fat Female Characters In *How To Cook A Tart*

อจินไตย เสงรวมญาติ¹

Ajintai Hengruamyat¹

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประเด็นเกี่ยวกับความอ้วนในบริบทของสังคมทุนนิยมและบริโภคนิยมตะวันตกที่มีผลต่อการนำเสนอภาพตัวละครหญิงอ้วน โดยอาศัยการวิเคราะห์จากตัวบทนวนิยายชิลิตเรื่อง *How To Cook A Tart* (2002) ซึ่งตัวละครเอกเป็นผู้หญิงอ้วนและมีเนื้อหาจัดอยู่ในแนวสืบสวนฆาตกรรม ผู้แต่งใช้ตัวละคร “ผู้หญิงอ้วน” ในการสะท้อนภาพมายาคติความงามภายใต้ระบอบปิตาธิปไตยที่สร้างทัศนคติด้านลบให้กับความอ้วน ในขณะที่การเลือกใช้รูปแบบนวนิยายแนวฆาตกรรมนั้น เป็นการวิพากษ์เสียดสีและตีแผ่ให้เห็นความรุนแรงและเหยียดหยามในสังคมปัจจุบัน การนำเสนอภาพ “การฆ่าอย่างโหดเหี้ยม” และ “การกินเนื้อมนุษย์ด้วยกันเอง” นั้นถูกใช้ในเชิงอุปมาเปรียบเทียบกับให้เห็นถึงระบอบทุนนิยมและบริโภคนิยมที่มุ่งให้มนุษย์เช่นฆ่า กัดซึ่งกันและกัน เอาจัดเอาเปรียบและแสวงหาผลประโยชน์จากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง

ABSTRACT

The purpose of this paper is to study the fatness issues in the western consumer society that affects the representations of fat female characters through the analysis of Mystery Chick lit, *How To Cook A Tart* (2002). The fat female characters reflect the process of beauty myth under the control of patriarchal society that constructs the negative ideology about fatness. The text, classified as a mystery genre, is used to show the extreme violence and cruelty in society nowadays. In representing the brutal crime scene and the trope of cannibalism found in the text reflect the capitalism and consumerism that lead to murderous, oppression, and greed to take advantage from others.

Key words: beauty myth, consumerism, fatness, women

Email: littlesealamane@gmail.com

คำนำ

ตัวบทที่คัดเลือกมาทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้อยู่ในกลุ่มนวนิยายชิลิต (Chick lit) ซึ่งมีที่มาจากคำว่า “Chick” ซึ่งเป็นคำแสลงในภาษาอังกฤษ หมายถึง “หญิงสาว” รวมกับคำว่า “lit” ซึ่งเป็นคำแสลงที่ย่อมาจาก “literature” หมายถึง “วรรณกรรม” ในปัจจุบัน นวนิยายชิลิต (Chick lit) ถือเป็นงานเขียนรูปแบบใหม่ที่ได้รับการยอมรับ

¹ ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ 10330

¹ Department of Comparative Literature, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, Bangkok 10300

นิยมอย่างกว้างขวางในกลุ่มผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้อ่านผู้หญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนวนิยายชิลิตมีตัวละครเอกเป็นผู้หญิง อีกทั้งนักเขียนเองก็เป็นผู้หญิง จึงทำให้สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้อ่านผู้หญิงได้โดยง่ายท่ามกลางกระแสการตอบรับอย่างล้นหลามจากนักอ่านทั่วโลก แต่ทว่า ในแวดวงวรรณกรรม นวนิยายชิลิตกลับถูกมองว่าเป็นแค่เพียง “นวนิยายขยะ” (trashy novel) ไม่ได้ให้ประโยชน์อื่นใดนอกจากการใช้อ่านเพื่อความบันเทิง ไม่มีคุณค่าเพียงพอที่จะจัดจำแนกอยู่ในหมวดของงานวรรณกรรม ทั้งนี้เนื่องจากนวนิยายชิลิตมักจะทำให้ความสำคัญในประเด็นที่สังคมทั่วไปมองเห็นเป็นสิ่งเล็กน้อย อาทิเช่น ความรักหรือการแสวงหาคู่ครอง ความสวย ความงาม การจับจ่ายใช้สอยสิ่งของฟุ่มเฟือย เป็นต้น (Ferriss and Young, 2006) ทว่า ในเนื้อเรื่องหลักที่สังคมทั่วไปเห็นเป็นเรื่องไร้สาระเหล่านั้นกลับสอดแทรกการวิพากษ์วิจารณ์แนวคิด ความเชื่อ และวาทกรรมต่างๆ ในสังคมปัจจุบันได้อย่างชัดเจนและน่าสนใจ ซึ่งในบางประเด็นนั้นเป็นสิ่งที่สังคมทั่วไปไม่ได้ให้ความสำคัญ

นวนิยายชิลิตส่วนใหญ่นำเสนอภาพชีวิตของผู้หญิงในสังคมเมืองปัจจุบัน อันเป็นสังคมที่ให้ค่าความสำคัญกับรูปลักษณ์และปัจจัยภายนอก สะท้อนให้เห็นถึงการสร้างภพมาของความสวยงาม ความสุข และความสำเร็จในชีวิตอันมีจุดเริ่มต้นจากรูปร่างหน้าตา การหยิบยกประเด็นผู้หญิงกับความอ้วนภายใต้ระบอบทุนนิยมและบริโภคนิยม โดยวิเคราะห์จากตัวละครเอกหญิงอ้วนในงานเขียนประเภทนี้มาทำการศึกษาวิจัยในนั้น ในแง่หนึ่ง เพื่อชี้ให้เห็นถึงมายาคติความงามในสังคมที่มองว่า “ความผอมคือความสวย” ผู้หญิงผอมนอกจากจะ “สวย” ในสังคมทุนนิยมและบริโภคนิยมแล้ว ยังมักจะประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งในเรื่องอาชีพการงานและความรัก ซึ่งโดยทั่วไป “ผู้หญิงผอม” มักจะมีโอกาสในการเลือกคนรักคู่ครองได้ดีและมากกว่า “ผู้หญิงอ้วน” ที่ถูกสังคมมองว่าไม่น่าดึงดูดใจ อับลักษณ์ หมกมุ่นอยู่แต่กับเรื่องอาหาร จึงทำให้มักจะประสบความสำเร็จในวิถีการทำงานและชีวิตรัก แต่ทว่า ในขณะเดียวกันนั้นการสร้างตัวละครเอกเป็นผู้หญิงอ้วนเปรียบเสมือนการได้กลับสังคมกระแสหลักและมายาคติความงาม เพราะโดยทั่วไปแล้ว “คนอ้วน” มักจะไม่ได้รับการยกย่องเชิดชูจากคนส่วนใหญ่ในสังคม สังเกตได้จากตัวละครอ้วนในวรรณกรรมส่วนใหญ่เป็นเพียงตัวประกอบหรือไม่ก็เป็นตัวละครร้าย และมักจะไม่มีความสำคัญในตัวเองเลย ดังนั้นนำเสนอภาพตัวละครหญิงอ้วนในนวนิยายชิลิต จึงนับเป็นการแสดงให้เห็นถึงแง่มุมหรือมิติที่เกี่ยวกับมายาคติความงามอีกด้านหนึ่ง พร้อมๆ กับการวิพากษ์และตอบโต้มายาคติที่เลื่อนไหลอยู่ในสังคมทุนนิยมและบริโภคนิยมแต่ก็ถูกมองข้าม

ในบทความชิ้นนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาการนำเสนอภาพตัวละครเอกหญิงอ้วนจากตัวบทนวนิยายชิลิตเรื่อง *How to Cook a Tart* (2002) ของนินา คิลแฮม (Nina Killham) ซึ่งเป็นนวนิยายชิลิตที่มีตัวละครเอกเป็นผู้หญิงอ้วน (Bigger Girl Lit)² แนวสืบสวนฆาตกรรม โดยมี **จัสมิน มาร์ช** ตัวละครเอกหญิงอ้วน เป็นนักเขียนตำราอาหาร โดยอาหารส่วนใหญ่ที่เธอคิดค้นขึ้นนั้นอุดมไปด้วยไขมันและคาร์โบไฮเดรต ซึ่งขัดแย้งกับค่านิยมในปัจจุบันที่นิยมบริโภคอาหารที่ให้พลังงานต่ำ ด้วยเชื่อว่าอาหารกลุ่มดังกล่าวเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ เพราะไม่ทำให้ “อ้วน” ด้วยเหตุนี้สำนักพิมพ์จึงระงับการตีพิมพ์ตำราอาหารของเธอ ในขณะเดียวกัน สามีและลูกสาวของ **จัสมิน** ก็รู้สึกอับอายที่มี

² จำแนกประเภทโดยอ้างอิงจาก chicklitbooks.com (July 2012) “Bigger Girl lit” คือหมวดหมู่ย่อยของนวนิยายชิลิตที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของตัวละครเอกหญิงที่มีรูปร่างใหญ่กว่าเกณฑ์มาตรฐานของผู้หญิงโดยทั่วไป เนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวกับการพยายามลดน้ำหนัก หรือประสบปัญหาเกี่ยวกับน้ำหนัก การจัดการกับชีวิตส่วนตัว รวมไปถึงการแสวงหาคู่ครอง

ภรรยาและแม่เป็นคนอ้วน อีกทั้งยังชอบทำอาหารที่ทำให้ “อ้วน” ส่งผลให้ลูกสาวเกลียดแม่และสามีก็แอบไปมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงสาวกับ **ทีน่า** สาวสวยหุ่นดี เมื่อ **จัสมิน** จับได้ว่าสามีแอบไปมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่น ความเจ็บปวดจากการไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคมและคนในครอบครัว ทำให้เธอลุกขึ้นมาพิสูจน์ตัวเองให้คนอื่นเห็นว่าแท้จริงแล้วเธอมีความสามารถ ไม่ได้เป็นเพียงแม่บ้านอ้วนๆที่มีหน้าที่ทำอาหาร ดูแลสามีและลูกเพียงเท่านั้น จนในที่สุดก็ประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม แต่ทว่า ได้เกิดเหตุฆาตกรรมปริศนาขึ้นภายในบ้าน **จัสมิน** พบศพของ **ทีน่า** ผู้รักสาวและเข้าใจว่าสามีเป็นคนฆ่า เธอจึงพยายามช่วยเหลือสามีให้พ้นโทษด้วยการฆ่าและศพของ **ทีน่า** ออกเป็นชิ้นๆเพื่อนำไปทำสตูเป็นการอำพรางคดี ส่วนสามีและลูกสาวนั้นแอบเห็นชิ้นส่วนที่ถูกฆ่าและเก็บไว้ในตู้เย็นจึงเข้าใจว่า **จัสมิน** เป็นฆาตกร ความรู้สึกผิดที่ทำให้ไม่ติดกับคู่เป็นภรรยาและแม่ จนทำให้เธอต้องกลายเป็นฆาตกรนั้นส่งผลให้สามีทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นกับเหตุฆาตกรรมที่เกิดขึ้น ในขณะที่ลูกสาวก็เอาศีรษะที่แม่แอบไว้ไปเป็นอาหารงูหลามที่เลี้ยงไว้ โดยฆาตกรตัวจริงก็คือเพื่อนบ้านหญิงอ้วนของ **จัสมิน** ที่โกรธแค้น **ทีน่า** เพราะแอบไปมีความสัมพันธ์กับสามีของเธอด้วยนั้น สำนักคดีโทรไปแจ้งตำรวจเพื่อให้มาจับกุมตัวเอง โดยบอกว่าศพอยู่ที่บ้าน **จัสมิน** แต่เมื่อตำรวจมาถึงกลับไม่พบศพ คดีฆาตกรรมจึงถูกสรุปว่าเป็นแค่เรื่องโคมลอย และสตูที่ทำจากศพของ **ทีน่า** ก็ถูกยกให้เป็นอาหารของตำรวจก่อนที่จะกลับ

นวนิยายเรื่องนี้สะท้อนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความอ้วนและค่านิยมความงามในวัฒนธรรมการบริโภค โดยนำเสนอภาพตัวละครเอกหญิงอ้วนที่ชีวิตตอนแรกประสบความสำเร็จและความล้มเหลวทั้งในเรื่องอาชีพการงานและความรัก อีกทั้งยังเป็นฝ่ายถูกกระทำทั้งจากสังคมและคนในครอบครัว และตัวละครหญิงผอมที่มีลักษณะนิสัยเกลียดชังความอ้วนและ “ผู้หญิงอ้วน” สื่อให้เห็นถึงค่านิยมความงามในสังคมปัจจุบันที่สร้างอคติต่อความอ้วน มองว่าความอ้วนเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ และนำไปสู่ความล้มเหลวในชีวิต นอกเหนือจากนั้น การตั้งชื่อเรื่อง *How to Cook a Tart* ยังสะท้อนให้เห็นถึงการปลูกฝังและตอกย้ำมายาคติความงามในสังคม ดังเห็นได้จากคำว่า *How To* เช่นเดียวกับหนังสือจำพวก “How To” ที่บอกว่าเราควรจะทำอย่างไร รูปแบบไหน สังคมยุคทุนนิยมบริโภคนิยมปลูกฝังมายาคติและสร้างค่านิยมความงามภายใต้การกำหนดกรอบวิถีชีวิตและรูปแบบการบริโภคให้ผู้หญิงปฏิบัติตาม อนึ่ง การที่ผู้แต่งเลือกนำเสนอภาพตัวละครเอก “ผู้หญิงอ้วน” ที่มีลักษณะเป็นฮีโร่ (heroine) มีความมั่นใจในตนเอง ฉลาดหลักแหลม มีความคิดเป็นของตนเอง ไม่จำนนต่อข้อกำหนดในทางสังคม รู้จักเจรจาต่อรองหรือตอบโต้สังคมเมื่อถูกกระทำในด้านลบ จนท้ายที่สุดได้รับการยอมรับ และประสบความสำเร็จในชีวิตนั้น อาจมองได้ว่าเป็นการสร้างพื้นที่และอำนาจให้กับความอ้วน เพื่อตอบโต้มายาคติความงามของสังคมที่มักจะมองว่าความอ้วนเป็นลักษณะด้อยของบุคคล คนอ้วนจึงมักไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต นอกจากนั้น การที่ผู้แต่งเลือกใช้แนวสืบสวนฆาตกรรมโดยเปิดเรื่องด้วยฉากในครัว ศพของ **ทีน่า** ปรากฏว่าบางถูกพบวางนอนจมกองเลือด โดยมีขนมช็อกโกแลตบราวนี่ยัดอยู่ในปาก การนำเสนอภาพการฆ่าอย่างโหดเหี้ยม ศพที่มีอาหารอยู่ในปาก อีกทั้งตัวละครหญิงอ้วนก็มีอาชีพเกี่ยวกับอาหารนั้น สื่อให้เห็นถึงความโหดร้ายและป่าเถื่อนที่แฝงอยู่ในระบบทุนนิยมและบริโภคนิยม สังคมทุนนิยมและบริโภคนิยมต้องการให้คนบริโภคจำนวนมากๆ แต่กลับมีข้อแม้ว่าต้องไม่ทำให้ “อ้วน” ในขณะที่เดียวกันก็ประกอบสร้างมายาคติความงามโดยยึดยึดทัศนคติด้านลบให้กับความอ้วน เพื่อใช้เป็นกลวิธีลวงหลอกให้คนบริโภคสินค้าอย่างไม่มีการสิ้นสุด การที่ **ทีน่า** ถูกฆ่าอย่างโหดเหี้ยม ศพถูกฆ่าและเป็นชิ้นๆเพื่อนำไปทำเป็นอาหาร โดยนำมือของเพื่อนข้าง

บ้านและจัสมินซึ่งเป็นตัวละครหญิงอ้วนทั้งคู่ นั่น สะท้อนให้เห็นถึงตอบโต้มายาคติความงามในสังคมทุนนิยมและบริโภคนิยม การฆ่าและฆ่าแหวะศพโดยตัวละครหญิงอ้วนสื่อให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกอัดอั้น และเก็บกดของผู้หญิงที่ต้องตกอยู่ภายใต้ค่านิยมความผอมบาง อีกทั้งยังเป็นการตีแผ่ความจอมปลอมของความผอม ตัวละครหญิงผอมที่ถูกมองว่าสวยและดีงามนั้น แท้ที่จริงซ่อนเร้นเรื่องผิดศีลธรรมจรรยาไว้ และในที่สุดต้องถูกกำจัดออกไป ในขณะที่การฆ่าและนำศพไปฆ่าแหวะทำเป็นอาหารให้ตำรวจนั้นนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจรัฐ (authority) กับคนในสังคม ตำรวจและการกินเนื้อมนุษย์ (Cannibalism) เป็นอุปมาใช้วิพากษ์เสียดสีประชดประชันระบอบทุนนิยมและบริโภคนิยมที่รัฐมุ่งเอารัดเอาเปรียบ มุ่งแต่ผลประโยชน์และกำไร แก่งแย่งชิงดี ชูตรีตและท้ายที่สุดส่งผลให้คนชนฆ่าคนด้วยกันเอง

ผลการศึกษาและวิจารณ์

“ผู้หญิงอ้วน” มายาคติความงาม

ในปัจจุบันเราอาศัยอยู่ในสังคมทุนนิยมและบริโภคนิยม ซึ่งเป็นสังคมที่ให้ค่าความสำคัญกับการบริโภคและสินค้าที่เลือกบริโภค วาทกรรมหลากหลายแขนงถูกประกอบสร้างขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า เพื่อกระตุ้นให้ผู้คนบริโภคเพิ่มมากขึ้น โดยมีสื่อแขนงต่างๆเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่มายาคติ บ่มเพาะความคิด ค่านิยม ความเชื่อ พร้อมๆกับสร้างความชอบธรรมให้ค่านิยมและความเชื่อเหล่านั้นผ่านทางนำเสนอภาพแทนซึ่งถูกผสมผสานเชื่อมโยงเข้ากับวาทกรรมต่างๆ อาทิเช่น วาทกรรมความงาม วาทกรรมทางการแพทย์ ฯลฯ ก่อนจะถูกส่งผ่านไปยังผู้ชม กระบวนการดังกล่าวมีส่วนผลักดันในเชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างมายาคติความงาม และทัศนคติเกี่ยวกับเรือนร่าง โดยกระตุ้นให้บุคคลนำเสนอตัวตนผ่านเรือนร่าง เรือนร่างในสังคมบริโภคจึงทำหน้าที่เสมือนเป็นตัวกลางในการถอดรหัสความหมายของสัญลักษณ์ หรือนิยามของวาทกรรมต่างๆที่สอดแทรกค่านิยมความงามแบบอุดมคติ (ideal beauty) โดยผลิตซ้ำภาพต้นแบบของความสวยงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสวยงามของผู้หญิง ผ่านสรีระเรือนร่างของนางแบบ ดารา หรือเหล่าคนดังในสังคม เพื่อปลูกฝังความเชื่อ สร้างกระแสให้ผู้คนเข้าใจว่า เรือนร่างอันผอมบางที่ปรากฏนั้นเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม สวยงาม และน่ายกย่องเชิดชู ตอกย้ำมายาคติความงามที่ว่า “ความผอมคือความสวย” ทำให้ความอ้วนถูกบิดเบือนความหมายให้กลายเป็นเรือนร่างอันอัปลักษณ์และเป็นที่น่ารังเกียจของสังคม “ผู้หญิงอ้วน” จึงมักถูกมองในแง่ลบ ไม่เป็นที่ดึงดูดใจ แสดงให้เห็นถึงความล้มเหลว ความเกียจคร้าน อันส่งผลต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอื่นในสังคม ใน *How to Cook a Tart* นั้น เนื้อหาช่วงแรกนำเสนอภาพของตัวละครหญิงอ้วนที่ประสบความสำเร็จในอาชีพการงานและความรัก ตัวละครเอกหญิงอ้วนถูกชายคนรักทิ้งไปหาผู้หญิงอื่นที่ผอมกว่าและสวยกว่า สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดแบบมือคดที่ว่าผู้หญิงอ้วนไม่สวย ไม่น่าดึงดูดใจเพศตรงข้าม เพราะสังคมกระแสหลักมีความเชื่อว่าความอ้วนคือความอัปลักษณ์ ความอ้วนจึงเป็นสิ่งที่ถูกมองว่าทำให้ผู้หญิงมีปมด้อย เป็นสิ่งที่น่าละอาย อีกทั้งยังเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้หญิงไม่สามารถหาคู่ครองได้ หรือไม่เช่นนั้น ก็มักจะไม่สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตรัก เพราะไม่มีผู้ชายคนไหนที่ชอบผู้หญิงอ้วน ความอ้วนจึงกลายเป็นตราบาปที่ทำให้ผู้หญิงกลายเป็นคนที่ไม่มีความหมาย ไม่มีใครต้องการ และต้องอยู่คนเดียวลำพัง เช่นเดียวกับกับอาชีพการงาน “ความอ้วน” ตัดโอกาสความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงานของตัวละครหญิงอ้วน ทั้งนี้เนื่องจากสังคมประทับตราความอ้วนว่าเป็นอันตรายต่อสุขภาพและถือเป็นอาการของโรคอย่างหนึ่ง รูปร่างอ้วนเป็นอุปสรรคในการทำงาน

แสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ที่ไม่น่าเชื่อถือ เพราะบ่งชี้ถึงคุณสมบัติด้านลบของบุคคล อาทิเช่น เกียจคร้าน สกปรก ไม่ดูแลเอาใจใส่ตนเอง เป็นต้น

How to Cook a Tart วิพากษ์มายาคติความงามในสังคมโดยการนำเสนอภาพตัวละครหญิงอ้วนที่มีชีวิตล้มเหลวทั้งทางด้านอาชีพการงานและความรัก ความอ้วนส่งผลทำให้ชีวิตของ **จัสมิน** ตกต่ำ ดังเห็นได้จากความตอหนหนึ่งที่ลูกสาวพูดถึงแม่ของตนเองว่า “*She was fat, her husband was never home, her book didn't make much money, she wasn't nearly so well-known as a Stephen Lane's mother.*” (Killham, 2002:23) ซึ่งเป็นการตอกย้ำค่านิยมแบบมีอคติที่สังคมมีต่อความอ้วนและผู้หญิงอ้วน สังคมทั่วไปมักมองว่าความอ้วนคือความอัปลักษณ์ ไร้เสน่ห์ ไม่น่าดึงดูดใจ แสดงให้เห็นถึงสุขภาพที่ย่ำแย่ อีกทั้งยังเป็นเครื่องบ่งชี้อุปนิสัยในด้านลบของบุคคล อาทิเช่น เห็นแก่กิน เกียจคร้าน สกปรก ไม่ดูแลเอาใจใส่ตนเอง ฯลฯ โกรแกน (Grogan, 1999:6-7) ได้กล่าวถึงทัศนคติเกี่ยวกับความอ้วนในสังคมตะวันตกไว้ว่า ความอ้วนถูกเชื่อมโยงเข้ากับความเกียจคร้าน ขาดพลังในตนเอง จนไม่สามารถที่จะควบคุมตนเองได้ ไม่มีแรงดึงดูดใจทางเพศ และบุคลิกลักษณะในด้านลบอื่นๆ ในขณะที่ความผอมถูกเชื่อมโยงเข้ากับความสุข ความสำเร็จ ความเยาว์วัยและการเป็นที่ยอมรับในสังคม จึงเป็นสาเหตุที่ว่าทำไมผู้หญิงอ้วนจึงเป็นที่น่ารังเกียจและไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคมหรือแม้แต่คนในครอบครัว อนึ่ง การนำเสนอภาพตัวละครหญิงอ้วนที่มีอาชีพเกี่ยวกับอาหารยังสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของสังคมที่เชื่อมโยงคนอ้วนเข้ากับอาหาร โดยเชื่อว่าคนอ้วนเห็นแก่กิน หมกมุ่นแต่เรื่องอาหาร ความอ้วนเป็นความบกพร่องทางด้านพฤติกรรมและร่างกายอันเนื่องมาจากการบริโภคมากเกินไป “*The problem with you is that you think the answer to everything is food! Well, it's not. You know, other people should be able to live the way they want without making pigs out of themselves.*” (Killham, 2002:19-20) จากประโยคที่ **จัสมิน** ถูกลูกสาวต่อดังกล่าวนั้นตอกย้ำให้เห็นถึงทัศนคติด้านลบที่สังคมมีต่อคนอ้วน ทว่า ผู้แต่งได้เผยให้เห็นความย่นแย้งและมายาภาพของสังคมทุนนิยมที่เน้นการบริโภคแต่กลับไม่ต้องการให้คนอ้วนและยังกำหนดปริมาณการบริโภคของคนในสังคม “*Who care?*”..... “*Listen*”, said Garrett. “*I give the public what it wants. And it wants lots of food and no aftermath. And that means less calories.*” (Killham, 2002:36) จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงกลวิธีในการกำหนดขอบเขตการบริโภคของคนในสังคมทุนนิยมและบริโภคนิยม อคตินิยมเกี่ยวกับความอ้วนเป็นผลผลิตจากกระบวนการควบคุมทางสังคม โดยสร้างมายาคติความงามชี้ให้เห็นว่าความอ้วนเป็นสิ่งไม่ดี ในขณะที่เดียวกันก็กระตุ้นให้คนบริโภคสินค้าที่ไม่ทำให้อ้วนเพิ่มมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าความอ้วนถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นปัญหาสำคัญของผู้หญิงในสังคมเมือง ซึ่งความเป็นเมือง (urbanization) ชี้ให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่ต้องดิ้นรน ต้องต่อสู้กับสภาพเศรษฐกิจในสังคมที่ขับเคลื่อนด้วยระบบทุนนิยมที่เน้นการบริโภค รูปลักษณ์และปัจจัยภายนอกถือสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมสถานภาพทางสังคม เรือนร่างถูกแปรเปลี่ยนเป็นทั้งทุนทางกายภาพและอำนาจที่ผู้หญิงใช้ในการต่อรองทางสังคม ดังนั้นการมีเรือนร่างตามแบบอุดมคติความงามจึงเปรียบเสมือนกับการเลือกใช้สินค้าที่มียี่ห้อราคาแพงที่มักจะมีระดับความน่าเชื่อถือสูง เป็นที่ยอมรับ และได้รับความเชื่อมั่นใน “คุณภาพ” จากคนส่วนใหญ่ในสังคม เป็นเครื่องมือช่วยสร้างโอกาสทางสังคมให้กับผู้หญิง เช่นนั้นการมีรูปลักษณ์ตามแบบอุดมคติความงามจึงถือเป็นเรื่องจำเป็น เพราะคุณค่าของปัจเจกบุคคลถูกประเมิน

จากภายนอกเป็นสำคัญ ดังเห็นได้จากในฉากที่เพื่อนในสำนักพิมพ์พูดกับ **จัสมิน**ว่า *“Nothing to do with perceived merit. Everything to do with perceived merit. That’s what you’ve got to work on. People’s perception of you”* (Killham, 2002:57) จากคำว่า “perceive/perception” นั้นสื่อให้เห็นถึงลักษณะของสังคมบริโภคนิยมที่ต้องถูกตรวจสอบและจับจ้องอยู่ตลอดเวลา ในแง่หนึ่ง อุดมคติความงามนั้นเป็นสิ่งที่เอื้อประโยชน์ให้กับระบบปิตาธิปไตย (patriarchy) กล่าวคือความสวยงามเป็นไปเพื่อดึงดูดความสนใจจากเพศชายเป็นหลัก ดังนั้นการนำเสนอภาพตัวละครหญิงอ้วนที่ซ้ารักเนื่องจากสามีนอกใจจึงเป็นการเน้นย้ำมายาคติความงามภายใต้ระบบปิตาธิปไตยอันส่งผลกระทบต่อผู้หญิงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ตัวละครหญิงอ้วน การวิพากษ์สังคมยุคทุนนิยมและบริโภคนิยม

การนำเสนอภาพของผู้หญิงอ้วนในฐานะของตัวละครเอกของนวนิยายนั้น แสดงให้เห็นถึงความท้าทายต่ออำนาจและมายาคติความงามทางสังคมที่มองความอ้วนและผู้หญิงอ้วนในด้านลบ จะสังเกตได้ว่าในนวนิยายเรื่อง *How to Cook a Tart* นี้ผู้หญิงอ้วนได้รับบทบาทเป็นตัวละครฝ่ายดี (good character) มีความมั่นใจในตนเอง ฉลาดหลักแหลม มีความคิดเป็นของตนเอง และถึงแม้ว่าจะได้รับการดูถูกเหยียดหยามจากคนในสังคม และถูกปฏิบัติต่อในทางที่ไม่ดีและไม่ให้เกียรติ ก็ไม่ได้ทำให้ลักษณะนิสัยของตัวละครหญิงอ้วนเปลี่ยนแปลงไป กลับต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิและต่อรองกับอคตินิยมที่สังคมมีต่อความอ้วน *“She was going to bring fat back to America. Fat, glorious fat. Heavy, rich, soothing fat. Unctuous, delectable fat. And most importantly, fat without guilt.”* (Killham, 2002: 42) จะเห็นว่าตัวละครไม่ได้ยอมจำนนต่อข้อกำหนดทางสังคมที่มองว่าความอ้วนเป็นสิ่งไม่ดี การเพียรพยายามในการเรียกร้องสิทธิส่งผลทำให้ท้ายที่สุดได้รับการยอมรับจากสังคมและประสบความสำเร็จในชีวิต ตรงกันข้ามกับตัวละคร **ทีน่า** ผู้หญิงผอมที่ได้รับบทบาทเป็นตัวร้าย (evil character) ขาดความมั่นใจในตนเอง เพราะถึงแม้จะมีรูปร่างผอมบางกลับกลัวสายตาจากคนอื่น จึงมีความระแวงตลอดเวลาด้วยกลัวว่าคนอื่นจะมองว่าตนอ้วน อาทิเช่น การควบคุมอาหารตลอดเวลา ไม่กล้ากินเยอะในที่สาธารณะ หรือการส่องกระจกและชั่งน้ำหนักเป็นประจำเพื่อตรวจสอบเรือนร่างของตนเอง เป็นต้น อีกทั้งยังมีอุปนิสัยที่ขาดศีลธรรมจรรยา โดยการไปเป็นซู้กับสามีของคนอื่น การนำเสนอภาพตัวละครหญิงดังกล่าวที่ขัดแย้งกับทัศนคติของสังคมกระแสหลักโดยสิ้นเชิงนั้นเป็นการวิพากษ์เสียดสีสังคมภายใต้มายาคติความงามที่มักจะยกย่องเชิดชูความผอมว่าเป็นความดีงาม แต่กลับต่อว่าความอ้วนว่าเลวทรามและเป็นภัยต่อสังคม การนำเสนอภาพตัวละครหญิงผอมสวยแต่ไร้ซึ่งศีลธรรมนั้น แสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของนักเขียนนวนิยายที่ต้องการชี้ให้เห็นถึงประเด็นเกี่ยวกับความงามที่สังคมใช้ตัดสินผู้หญิงแต่เพียงเปลือกนอก เบื้องหน้าของความผอมและความสวยงามที่คนส่วนใหญ่หลงใหลได้ปลื้มนั้น แท้ที่จริงแล้วกลับซ่อนเร้นความเลวทราม ความน่ารังเกียจ ไร้ยางอายไว้ภายใน

การนำเสนอภาพการฆาตกรรมอย่างโหดเหี้ยม และการที่ศพถูกชำแหละออกเป็นชิ้นๆนั้น สะท้อนภาพความรุนแรงและโหดร้ายที่แอบแฝงอยู่ในสังคมระบบทุนนิยมและบริโภคนิยม *“Her special marble rolling pin lay six inches from the girl’s bashed temple. Blood pooled in a rich raspberry hue. On the counter, tinfoil balanced askew over the plate of Jasmin’s homemade chocolate brownies. Jasmin winced. One of the brownies was stuffed into the girl’s mouth.”* (Killham, 2002:1) การบรรยายภาพศพของ **ทีน่า** ในสภาพนอนจม

กองเลือดโดยที่มีขนมช็อกโกแลตบราวนี่ยัดอยู่ในปากนั้น เป็นการเสียดสีประชดประชันสังคมทุนนิยมและบริโภคนิยมที่รังเกียจความอ้วนแต่กลับต้องการให้บริโภคนิยมมาก ๆ ในขณะที่เดียวกันสังคมก็ประกอบสร้างมายาคติความงามที่ยัดเยียด (stuffed) ค่านิยมความผอมและอคติเกี่ยวกับความอ้วนให้กับผู้หญิง เพื่อใช้เป็นกลวิธีลวงหลอกให้คนบริโภคนิสินค้าอย่างไม่รู้ที่สิ้นสุด การที่ฆ่าและชำแหละศพตัวละครหญิงผอมด้วยน้ำมือตัวละครหญิงอ้วนยังสื่อให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกอัดอั้นและเก็บกดของผู้หญิงอ้วนที่ต้องตกอยู่ภายใต้ค่านิยมความผอมบาง อีกทั้งยังเป็นการตีแผ่ความจอมปลอมของความผอม ตัวละครหญิงผอมที่ถูกมองว่าสวยและดีงามนั้นแท้ที่จริงแอบแฝงไว้ด้วยความชั่วช้าอึ้ง การนำศพไปทำเป็นอาหารนั้นสื่อให้เห็นถึงประเด็นการกินเนื้อมนุษย์ (Cannibalism) ที่สะท้อนภาพความรุนแรงในสังคมทุนนิยม แมคแคนเนลกล่าวถึงประเด็นการกินเนื้อมนุษย์ (Cannibalism) ว่า

"That capitalism has transformed itself into a metaphoric cannibalism should not be greeted as positive development. I will agree that it is precisely its metaphoric character that protects it from having to admit its own gruesome excesses, empowering it in a way that the original form of cannibalism, driven by the same desire for absolute domination and control, now armed with high technology, need never look its victims in the face, or, even if by chance it does, it needs never knowledge what it sees." (MacCannell, 1992:20)

ตามทัศนะของแมคแคนเนล การกินเนื้อมนุษย์ด้วยกันเอง (Cannibalism) เป็นอุปมาที่ใช้สื่อให้เห็นถึงความรุนแรง การเข่นฆ่า และทำร้ายเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เพื่อมุ่งผลประโยชน์ในการครอบครองทางเศรษฐกิจในสังคมทุนนิยม ซึ่งเป็นสังคมที่เอารัดเอาเปรียบ แข่งแย่งชิงดี และมุ่งแสวงหากำไรให้ได้มากที่สุดจากการขูดรีดผู้ที่อ่อนแอหรือมีสถานภาพที่ด้อยกว่าทางสังคม จะเห็นได้ว่าการนำเสนอภาพตำรวจเป็นผู้กินสตูที่ทำจากเนื้อคนนั้นเป็นอุปมาใช้วิพากษ์เสียดสีประชดประชันระบอบทุนนิยมและบริโภคนิยม โดยที่ตำรวจเป็นภาพแทนของอำนาจรัฐหรือผู้มีอำนาจทางสังคม (authority) ที่มุ่งเอารัดเอาเปรียบ แสวงหาแต่ผลประโยชน์และกำไร แข่งแย่งชิงดี ขูดรีด และเปิดโอกาสให้คนเข่นฆ่ากันด้วยกันเอง อีกทั้งตำรวจก็เป็นเพศชายกินสตูเนื้อที่ทำจากร่างของผู้หญิงยังสื่อให้เห็นถึงการบริโภคนิยมที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับประเด็นเรื่องเพศภายใต้ระบอบประชาธิปไตยทุนนิยมได้อีกทางหนึ่งด้วย

How to Cook a Tart เป็นนวนิยายซิทคอมที่ผู้แต่งเลือกนำเสนอเรื่องราวโดยใช้การฆาตกรรมอันโหดเหี้ยมเพื่อเสียดสีประชดประชันสังคมทุนนิยมที่โหดร้ายและป่าเถื่อน อีกทั้งยังชี้ให้เห็นถึงการที่ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อมายาคติความงามของสังคมที่สร้างขึ้นเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อวัฒนธรรมการบริโภคนิยมภายใต้ระบอบแนวคิดแบบประชาธิปไตย ดังเห็นได้จากการที่ตัวละครหญิงส่วนใหญ่ในเรื่องหมกมุ่นอยู่กับค่านิยมความผอม รังเกียจความอ้วน อีกทั้งศพของตัวละครยังถูกกินด้วยตัวละครที่เป็นเพศชาย การนำเสนอภาพตัวละครเอกหญิงอ้วนที่ไม่ยอมจำนนต่อการถูกดูถูกเหยียดหยามท่ามกลางสังคมที่มีอคติต่อความอ้วนเป็นการโต้กลับค่านิยมความงาม *"Food didn't kill people, for God's sake, people killed people with their harping, and criticizing, and careful living."* (Killham, 2002:2) ทัศนคติเกี่ยวกับความอ้วนและความผอมนั้นเป็นผลผลิตหนึ่งของกระบวนการทางสังคมในระบอบทุนนิยมและบริโภคนิยมที่มุ่งให้เกิดการบริโภคนิสินค้ามากขึ้น

สรุป

นวนิยายชิลิตเรื่อง *How to Cook a Tart* วิพากษ์เสียดสีมายาคติความงามในบริบทของสังคมทุนนิยมและบริโภคนิยมตะวันตก ผ่านการนำเสนอภาพตัวละครเอกเป็นหญิงอ้วนและการบรรยายเนื้อหาแนวฆาตกรรมอันน่าสยดสยอง สื่อให้เห็นถึงความรุนแรงและความโหดร้ายในสังคมทุนนิยมและบริโภคนิยมภายใต้ระบอบปีศาจปีศาจ ส่งผลให้ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อของค่านิยมความผอม เกลียดชัง และเช่นหม่ามนุษย์ด้วยกัน

เอกสารอ้างอิง

- Anonymous. 2003. **Bigger Girl Lit**. Available Source: <http://chicklitbooks.com/sub-genres/bigger-girl-lit/>, July 25, 2012.
- Ferriss, S. and Young, M. 2006. **Chick Lit: The New Women Fiction**. New York: Routledge. 1-13
- Grogan, S. 1999. **Body Image: Understanding Body Dissatisfaction in Men, Women and Children**. New York: Routledge.
- Killham, N. 2002. **How to Cook a Tart**. New York: Bloomsbury.
- MacCannell, D. 1992. **Cannibalism Today**. In **Empty Meeting Grounds**. New York: Routledge.